

08.04.2022

Dnro 783/03.04.04.19/2019

Asia Valitus ympäristölupa-asiassa

Muutoksenhakija Pehkijärvi yhdistys ry

Luvan hakija Vapo Oy (nyk. Neova Oy)

Päätös, josta valitetaan

Etelä-Suomen aluehallintovirasto 24.05.2019 nro 205/2019

Aluehallintovirasto on myöntänyt Vapo Oy:lle toistaiseksi voimassa olevan ympäristöluvan Maija-Liisansuon turvetuotantoon Tammelan kunnassa Loimijoen vesistöalueella. Tuotantoalueen pinta-ala auma-alueineen on noin 33,7 ha.

Päätös sisältää lupamääräykset 1–17, joista lupamääräykset 1-6 ja 11-17 kuuluvat seuraavasti:

Päästöt vesiin

1. Turvetuotantoalueen vedet on johdettava hakemuksen liitteenä 4 olevan 26.1.2018 päivätyn piirustuksen ”Vesien johtaminen, purkureitti” (mittakaava 1:15 000) mukaisesti vesienkäsittelyrakenteiden jälkeen laskuojan kautta Mallasojaan.
2. Tuotantoalueen vedet on johdettava hakemuksen liitteenä 4 olevan 6.10.2017 päivätyn piirustuksen ”Tuotantoaluesuunnitelma” (mittakaava 1:6 000) mukaisesti sarkaojarakenteiden, virtausta säättävien patojen ja laskeutusaltaiden kautta sekä käsiteltävä ympärivuotisesti pintavalutuskentällä.

Pintavalutuskenttä on rakennettava siten, että töiden haitalliset vaikutukset vesistöön jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Pintavalutuskenttää rakennettaessa ei saa tarpeettomasti vahingoittaa alueen kasvillisuutta. Oikovirtaukset on estettävä patoamalla ojat riittävän tiheästi soveltuvalla pintavalutuskentän ulkopuolelta tuodulla materiaalilla. Veden jakautumisesta tasaisesti koko pintavalutuskentälle on huolehdittava reikäputkilla tai vain

pintakerrokseen kaivetuilla ojilla. Reikäputkien ja ojien yksityiskohtaisessa sijoittamisessa on hyödynnettävä alueelta mittauksin hankittavaa tarkkaa korkeustietoa. Reikäputkien ja ojien paikkoja on tarvittaessa muutettava.

Sarkaojien päissä on oltava lietesyvännys, lietteenpidätin ja päisteputket. Kokoojaojiin on rakennettava virtausta säätelevät padot. Laskeutusaltaissa on oltava pintapuomit ja purkupään virtaamaa padottava rakenne. Laskeutusaltaiden ja pintavalutuskenttien on oltava mitoitusohjeiden mukaisia.

Auma-alueiden ja ojien välissä on oltava suojakaista, joka estää turpeen joutumisen ojiin.

Tuotantoalueen ulkopuoliset valumavedet on johdettava tuotantoalueen ja vesienkäsittelyrakenteiden ohitse eristysojissa, joissa on oltava lietesyvennykset. Eristysojia kaivettaessa on käytettävä kaivukatkoja ja vedet on johdettava pintavaluntana vesistöön, jos se on mahdollista.

Vesienkäsittelyrakenteet tulee esittää Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle hyväksyttäväksi ja antaa tiedoksi Tammelan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen niiden käyttöönottoa.

3. Pintavalutuskentän 1 puhdistustehot tai lähtevän veden pitoisuuden on oltava kentän toisen toimintavuoden alusta lähtien vähintään seuraava:

	Puhdistusteho %	Lähtevän veden pitoisuus
Kiintoaine	50	6 mg/l
Kokonaisfosfori	30	70 µg/l
Kokonaistyyppi	20	1 300 µg/l

Puhdistusteho lasketaan laskeutusaltaan jälkeen ennen pintavalutuskenttää ja sen jälkeen määritettyjen pitoisuuksien vuosikeskiarvoista häiriötilanteet mukaan lukien.

4. Jos pintavalutuskentällä ei tarkkailun perusteella saavuteta lupamääräyksessä 3 asetettuja käsittelyvaatimuksia, luvan haltijan on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin vesienkäsittelyn parantamiseksi ja ilmoitettava tehtävistä toimenpiteistä kirjallisesti Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Tammelan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Jos lupamääräyksessä 3 asetettuja käsittelyvaatimuksia ei saavuteta seuraavanakaan vuonna, on luvan haltijan toimitettava sitä seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä aluehallintovirastolle vesienkäsittelyn tehostamista koskeva suunnitelma, jonka perusteella aluehallintovirasto voi muuttaa tai täsmentää lupaa ja lupamääräyksiä.

5. Laskeutusaltaiden ja niiden jälkeisten vesienkäsittelyrakenteiden on oltava käytössä ennen sarkaojitusta ja suon pintakerroksen poistamista. Niiden valmistumisesta on ilmoitettava ennen käyttöönottoa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Vesienkäsittelyrakenteisiin saa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla tehdä sellaisia muutoksia, jotka eivät vähennä niiden tehoa.

6. Vesienkäsittelyrakenteet ja ojustot on pidettävä jatkuvasti toimintakunnossa ja niiden toimivuus on tarkastettava säännöllisesti.

Laskeutusaltaat, sarkaojat ja lietesvyvennykset on puhdistettava ainakin kerran vuodessa tuotantokauden päätyttyä ja aina muulloinkin tarpeen vaatiessa. Reuna- ja kokoojaojat ja kivennäismaahan kaivetut ojat on tarkastettava ainakin kerran vuodessa ja puhdistettava tarvittaessa.

Laskeutusaltaista, lietesvyvennyksistä ja ojista poistettava liete on sijoitettava siten, ettei se pääse vesistöön.

Häiriö- ja poikkeustilanteet

11. Luvan haltijalla tulee olla valmiudet tuotantoalueella tapahtuvien konevaurioiden tai onnettomuuksien aiheuttamien ympäristövahinkojen torjuntaan.

12. Toiminnan häiriötilanteista ja niiden aikaisista poikkeuksellisista vesien johtamisjärjestelyistä on viipymättä ilmoitettava Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Tammelan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä järjestettävä niiden edellyttämä tarkkailu. Häiriö- ja poikkeustilanteiden syyt on välittömästi selvitettävä. Havaitut viat on korjattava ja häiriötekijät poistettava viipymättä.

Tarkkailut

13. Käyttö- ja päästötarkkailu on toteutettava tämän päätöksen liitteenä 3 olevan suunnitelman mukaisesti.

Tarkkailusuunnitelmaa voidaan tarkentaa Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta, tarkkailun kattavuutta tai aiheuta kohtuuttomia lisäkustannuksia.

14. Vesistö tarkkailu on toteutettava hakemuksen liitteenä 10 esitetyn suunnitelman (Maija-Liisanson turvetuotantoalueen tarkkailuohjelma; sivut 4–5) mukaisesti. Tarkkailusuunnitelmaa voidaan tarkentaa Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta, tarkkailun kattavuutta tai aiheuta kohtuuttomia lisäkustannuksia.

Kalataloustarkkailu on toteutettava Vapo Oy:n Okssuon turvetuotantoalueen kalataloustarkkailuohjelman mukaisesti. Päivitetty tarkkailusuunnitelma tulee toimittaa Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle hyväksyttäväksi kolmen kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Tarkkailusuunnitelmaa voidaan tarkentaa Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä

tavalla edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta, tarkkailun kattavuutta tai aiheuta kohtuuttomia lisäkustannuksia.

Toiminnan melu- ja pölyvaikutusten seuraamiseksi on tuotantoalueesta noin 500 metrin etäisyydellä sijaitsevien asuinkiinteistöjen omistajia pyydettyä kirjeitse havainnoimaan mahdollisia pöly- ja meluvaikutuksia. Kirje tulee lähettää ensimmäisenä toimintavuotena, jonka jälkeen tarvittaessa. Mikäli pöly- tai meluhaittaa ilmenee, tulee asia selvittää ja suorittaa korjaavat toimenpiteet.

Vesistötarkkailun vuosiraportit on toimitettava Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle sähköisesti luvan valvojan käyttämän tietojärjestelmän kautta ja annettava tiedoksi Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle sekä Tammelan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Kalataloustarkkailun tulokset on toimitettava Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle ja Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Tammelan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Tarkkailujen tulokset on vaadittaessa annettava niiden nähtäväksi, joiden oikeuteen tai etuun tiedot saattavat vaikuttaa. Tarkkailutulosten yhteenvedoissa on esitettävä tarkkailussa esiintyneet epävarmuustekijät sekä analyyseissä ja tulosten laskennassa käytetyt menetelmät.

Kunnossapitovelvoitteet

15. Luvan haltijan on osallistuttava laskuojan kunnossapitoon siltä osin kuin kunnossapitotarve on aiheutunut turvetuotannon päästöistä.

Kalatalousmaksu

16. Luvan haltijan on maksettava vuosittain maaliskuun aikana 300 euroa kalatalousmaksua Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle käytettäväksi vesistöön johdettavien päästöjen vaikutusalueen kalastolle ja kalastukselle aiheutuvan haitan ehkäisemiseen.

Ensimmäinen maksu on suoritettava kuukauden kuluessa kuntoonpanon aloittamisesta siltä vuodelta, jona kuntoonpano aloitetaan. Kuntoonpanon aloittamisesta on ilmoitettava etukäteen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle.

Toiminnan lopettaminen ja jälkihoito

17. Tuotannosta poistettavat alueet on vuosittain ilmoitettava Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Tuotannosta poistettujen alueiden vedet on johdettava vesienkäsittelyrakenteiden kautta siihen asti, kunnes alueet ovat kasvipeitteisiä, kuitenkin vähintään kahden vuoden ajan. Luvan haltijan on esitettävä Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle selvitys tuotannosta poistettujen alueiden tilasta ennen

vesien käsittelyn lopettamista. Tämän jälkeen tuotannosta poistettujen alueiden vedet voidaan ohjata vesien käsittelyn ohi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla.

Tuotannon lopettamisesta on ilmoitettava etukäteen Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle. Tuotannon lopettamisen jälkeen hankealue on siistittävä ja tarpeettomat rakenteet poistettava. Vesien käsittelyä ja päästö- ja vaikutustarkkailua on jatkettava kahden vuoden ajan tuotannon lopettamisesta. Luvan haltijan on esitettävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle selvitys alueen tilasta ja jälkihoitovaiheen tarkkailun tuloksista ennen vesien käsittelyn lopettamista.

Turvetuotantoalueen ympäristölupa ja luvan haltijalle määrätyt velvoitteet lakkaavat olemasta voimassa, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on todennut jälkihoitotoimet tehdyiksi.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi tarvittaessa antaa toiminnan lopettamiseen ja jälkihoitoon liittyviä tarkentavia määräyksiä ja erityisestä syystä kehottaa toimittamaan aluehallintoviraston hyväksyttäväksi toiminnan lopettamista koskeva suunnitelma.

— —

Päätöksen liitteenä 3 olevan käyttö- ja päästötarkkailusuunnitelman mukaan tuotantoalueen päästötarkkailu tulee toteuttaa seuraavasti:

Kuntoonpanovaihe

Virtaama mitataan kuntoonpanotöiden aikana päivittäin tai jatkuvatoimisella mittarilla.

Vesinäytteet otetaan laskeutusaltaan jälkeen ennen pintavalutuskenttää ja pintavalutuskentän jälkeen mittakaivosta MK1 seuraavasti:

kuntoonpanotöiden aikana ja touko–lokakuussa	1 kerta/2 vk
marras–huhtikuussa (kun töitä ei tehdä)	1 kerta/kk
kevättulvan aikana (yleensä 15.4.–15.5.)	1 kerta/vk.

Näytteistä määritetään kiintoaine, kok.P, kok.N, COD_{Mn}, pH ja sameus.

Tuotantovaihe

Virtaama mitataan jatkuvatoimisesti ympäri vuoden.

Vesinäytteet otetaan laskeutusaltaan jälkeen ennen pintavalutuskenttää ja pintavalutuskentän jälkeen mittakaivosta MK1 seuraavasti:

huhti-syyskuussa	1 kerta/kk
loka-maaliskuussa	1 kerta/2 kk
kevättulvan aikana (yleensä 15.4.–15.5.)	1 kerta/vk.

Näytteistä analysoidaan kiintoaine, kok.P, kok.N, COD_{Mn}, pH ja sameus. Lisäksi kesä-, heinä- ja elokuun näytteenottoerkoilla analysoidaan PO₄-P, NH₄-N, NO₃+NO₂-N ja Fe. Lisäksi määritetään kiintoaineen hehikutushäviö, mikäli kiintoainepitoisuus on > 20 mg/l.

Poikkeustilanteissa, rankkasateiden aikana ja esimerkiksi vähäistä merkittävämpien kaivutöiden jälkeen otetaan ylimääräiset näytteet, joista määritetään kiintoaine, kok.P, kok.N, COD_{Mn} ja pH.

Päästöjä ja vesienkäsittelyrakenteiden tehoa tarkkaillaan edellä kuvatun ohjelman mukaisesti vuosittain, kunnes lupamääräyksessä 3 asetetut käsittelyvaatimukset on saavutettu kahtena peräkkäisenä vuotena. Tämän jälkeen tarkkailua voidaan tehdä kolmen vuoden välein. Jos lupamääräyksessä 3 asetettuja pintavalutuskentän käsittelyvaatimuksia ei ole jonakin vuonna saavutettu, on tarkkailua jatkettava vuosittain, kunnes käsittelyvaatimukset on saavutettu.

Jälkihoitovaiheen päästöjä tarkkaillaan ohjelman mukaisesti kahden vuoden ajan.

Ratkaisun perusteluja

Kaikki kuivatusvedet käsitellään pintavalutuksella. Vesien käsittely täyttää parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimukset Maija-Liisansuon olosuhteissa.

Hanke ei merkittävästi heikennä Pehkijärven Natura-alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi Pehkijärvi on sisällytetty Natura 2000-verkoston.

Toiminta lupamääräysten mukaisesti toteutettuna ei estä Kokemäenjoen Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitosuunnitelman 2016–2021 tavoitteiden toteutumista.

Lupamääräysten perusteluja

Vesistöön joutuvien päästöjen rajoittamiseksi määrätään käytettäväksi parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja käytäntöä, minkä vuoksi ovat tarpeen määräykset 1–6. Käsittelyvaatimuksella varmistetaan, että vesienkäsittely toimii odotetulla tavalla.

Lupamääräyksessä 3 vesienkäsittelyrakenteelle on annettu puhdistustehorajat sekä pitoisuusraja-arvot. Lähtevän veden pitoisuus on oleellista alapuolisen

vesistön veden laadun kannalta. Puhdistustehovaatimus on tärkeä, koska sillä voidaan varmistaa vesienkäsittelyn toimivuus. Pitoisuusraja-arvoja asetettaessa on otettu huomioon suolta lähtevän ja vastaanottavan vesistön veden laatu, joka ennakkotarkkailujen perusteella on tiedossa, käsittelymenetelmällä yleisesti saavutettavissa oleva käsittelyteho sekä alapuolisen vesistön tila ja päästöjen arvioitua vaikutukset vesistössä.

Vesienkäsittelymenetelmän toimivuuteen liittyy epävarmuustekijöitä. Lupamääräyksellä 4 varmistetaan, että vesienkäsittely toimii lupamääräysten mukaisesti.

Häiriötilanteisiin varautumista varten annetaan lupamääräykset 11 ja 12.

Luvan haltijan on oltava selvillä toimintansa päästöistä ja niiden vaikutuksesta ympäristöön. Lupamääräyksien 13 ja 14 tarkkailu- ja raportointimääräykset ovat tarpeen valvontaa varten. Vesienkäsittelyn toimivuutta on tarkkailtava niin, että tarkkailun perusteella voidaan valvoa, toteutuvatko käsittelylle lupamääräyksessä 3 asetetut käsittelyvaatimukset. Tarkkailun perusteella valvontaviranomainen voi tarvittaessa edellyttää toimenpiteitä pintavalutuksen ja muun vesien käsittelyn puhdistustehon parantamiseksi. Tehtäviin yhteenvetoraportteihin sisällytetään selostukset vesien käsittelyssä havaituista puutteista, jo tehdyistä toimenpiteistä niiden poistamiseksi ja suunnitelma tulevista parannustoimenpiteistä.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Pehkijärvi yhdistys ry on vaatinut, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja lupahakemus hylätään.

Perusteluinaan yhdistys on esittänyt muun ohella seuraavaa:

Vesistö päästöille asetetut lupamääräykset 1–6 eivät ole riittäviä ehkäisemään Lamminpään lammin ja Pehkijärven lisärehevöitymistä.

Kuormitusarvio perustuu pääosin Pöyry Finland Oy:n 28.11.2016 laatimaan Turvetuotantoalueiden ominaiskuormitus selvitykseen. Kuormitusarvot perustuvat Länsi-Suomen turvetuotantoalueiden ympärivuotisesti käytössä olevien ojitettujen pintavalutuskenttien keskimääräisiin arvoihin vuosilta 2011-2015. Kuitenkin vain harvoin yksittäisen kohteen tietyn vuoden päästö on yhteneväinen viiden vuoden keskimääräisen päästön kanssa. Runsassateisena vuotena päästö on keskimääräistä suuremman lähtevän veden määrän myötä suurempi kuin keskimäärin.

Sadannan ja runsassateisuuden on ennustettu lisääntyvän tulevana vuosikymmeninä ilmastonmuutoksesta johtuen ja rajut kesätulvat voivat yleistyä. Valunnan kasvaessa myös huuhtoutumat lisääntyvät. Ilmastomuutoksen on esitetty voimistavan ravinnekuormitusta ja sitä kautta rehevöitymistä. Hakemuksessa ei ole esitetty sadannan kasvun vaikutusta kuormitusten määrään tulevana vuosikymmeninä. Ei ole myöskään esitetty arviota vesiensuojelurakenteiden koon riittävyydestä sadannan muutoksiin.

eikä suunnitelmaa riskeihin varautumisesta. Tuotantovaiheen pitoisuuslaskennassa ei ole esitetty arvioita sadannan muutosten mahdollisesti aiheuttamasta lisäkuormituksesta.

Tarkkailun riittävydestä ei ole varmuutta eikä varmuutta siitä, kuinka luotettavasti kyetään mittaamaan lähtevän veden määrä, laskemaan päästöt ja ennen kaikkea kuinka nopeasti käytännön toimenpitein pystytään estämään päästöt Lamminpään lampeen ja edelleen Pehkijärveen.

Hakemuksessa esitetyn selvityksen perusteella ei voida arvioida, kuinka Lamminpään lammin kohonneet vuoden 2018 fosforipitoisuudet ovat vaikuttaneet Pehkijärven tilaan.

Sekä Pehkijärvi että Lamminpään lampi ovat matalia ja reheviä eikä niihin tulisi enää yhtään johtaa kiintoaine- ja ravinnekuormitusta. Päätöksessä ei ole edellytetty kiintoaineiden ja ravinteiden poistamista kemikaalikäsittelyllä. Tuotantoalueen kuntoonpanovaiheessa kemikaliointi poistaa selvästi tehokkaimmin myös fosforia, jonka nimenomaan on esitetty kasvavan.

Kaiken kaikkiaan ei ole uskottavaa, etteikö hanke rehevöittäisi lisää Pehkijärveä ja Lamminpään lampea. Pehkijärven Natura-alueen umpeen kasvaminen on jatkuva uhka lintujen suojelun näkökulmasta.

Hallitusohjelmassa on linjattu Suomen olevan hiilineutraali vuonna 2035 ja että turpeen energiankäyttö puolitetaan vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi tuotantoalue aiheuttaa haitallisia päästöjä ilmakehään. Hallitusohjelman tavoitteiden johdosta Maija-Liisansuon uudelle tuotantoalueelle ei ole perusteltua myöntää ympäristölupaa.

Järvelle on laadittu julkisin varoin hoito- ja käyttösuunnitelma, jonka toteuttamiseen on tähän mennessä käytetty noin 110 000 euroa, josta valtion ja Tammelan kunnan osuus on ollut 2/3 ja Pehkijärvi yhdistyksen 1/3.

Mikäli Vaasan hallinto-oikeus tulisi myöntämään aloitusluvan Vapo Oy:lle ja tuotannosta tulee aiheutumaan selvää vahinkoa vuosien saatossa nykytilanteeseen verrattuna Lamminpään lammille ja sitä kautta Pehkijärvelle, vaatii Pehkijärvi yhdistys täysiä korvauksia turvetuotannon luvan saajalta Vapo Oy:ltä.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on valituksen johdosta antamassaan lausunnossaan esittänyt muun ohella seuraavaa:

Turvetuotantoa koskevista tarkkailuista on määrätty lupamääräyksillä 13 ja 14 ja tarkkailu jakaantuu käyttötarkkailuun, päästötarkkailuun ja vesistötarkkailuun. Kuivatusvedet pumpataan pintavalutuskentälle ja päästötarkkailun yhteydessä on määrätty jatkuvatoimisesta virtaaman mittauksesta. Näin ollen lähtevän veden määrästä saadaan luotettava tieto. Määrätyt päästötarkkailun ja vesistötarkkailun tiheydet ovat lähtökohtaisesti

riittävät, kun toimintaolosuhteet ovat normaalit. Poikkeustilanteissa, kuten rankkasateiden yhteydessä, on määrätty ylimääräisten näytteiden ottamisesta. Kaikkien tarkkailujen osalta on määrätty, että tarkkailusuunnitelmia voidaan tarkentaa Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla, mikäli tällainen tarve ilmenee.

Aluehallintovirasto on viitannut Turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeeseen (Ympäristöhallinnon ohjeita 2/2015) sekä vallitsevaan oikeuskäytäntöön, joiden mukaan turvetuotannon paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) määritellään tapauskohtaisesti ja pintavalutuskenttä on turvetuotannossa yleisesti katsottu olevan parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Maija-Liisansuon pintavalutuskenttä on turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeessa esitettyjen vaatimusten mukainen ja kyseisissä olosuhteissa se edustaa parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Kemikalointi on osoittautunut vaikeasti hallittavaksi ja osin epävarmaksi turvetuotannon kuivatusvesien puhdistuksessa.

Hallitusohjelmien kirjaukset eivät sellaisenaan ole ympäristöluvitusta ohjaavia, eikä uuden hallitusohjelman hiilineutraaliuutta koskevat linjaukset vaikuta Maija-Liisansuon turvetuotantoa koskevaan lupaharkintaan. Ylipäänsä turpeen polton ilmastovaikutuksia ei voida ottaa huomioon ympäristönsuojelulain nojalla tehtävässä lupaharkinnassa.

Hämeen ELY-keskus on valituksesta antamassaan vastineessa esittänyt muun ohella seuraavaa:

Maija-Liisansuon turvetuotantoalueen vaikutukset tulevat kohdistumaan laskuojana toimivaan Mallasojaan, Lamminpäänlammiin sekä Pehkijärveen. Pehkijärvi on rehevä, matala humusjärvi, jonka ekologinen tila on luokiteltu vesienhoidon edellisellä suunnittelukaudella tyydyttäväksi rehevyyttä kuvaavan klorofyllipitoisuuden perusteella. Pehkijärven tilaa heikentäviä tekijöitä ovat metsä- ja maatalouden aiheuttama hajakuormitus sekä turvetuotannon aiheuttama pistekuormitus. Nämä aiheuttavat Pehkijärveen kohdistuvaa ravinnekuormitusta sekä orgaanisen aineen kuormitusta. Ympäristöhallinnon Hertta-tietokannan vedenlaatuhavaintojen mukaan Pehkijärven väriluku sekä kemiallista hapen kulutusta kuvaava arvo ovat kohonneet seurantahistorian 1973-2019 aikana. Nyt meneillään olevalla vesienhoidon suunnittelukaudella Pehkijärven tilaa heikentäväksi tekijäksi on nimetty pistekuormitus, johon turvetuotanto sisältyy. Samoin turvetuotanto on nimetty paineeksi Pehkijärvelle tulevalle suunnittelukaudelle 2022-2027, jonka päätteeksi Pehkijärven tulisi saavuttaa kaikilta osin hyvä tila.

Pehkijärveen kohdistuu kuormitusta jo Okssuon turvetuotantoalueelta. Uuden Maija-Liisansuon turvetuotantoalueen avaamisen myötä Pehkijärveen kohdistuva turvetuotannon pistekuormitus tulee kasvamaan. Pehkijärvessä kuormitus tulee kohdistumaan jo ennestään Teuronjoen suun matalikon muusta järvestä lähes erottamaan järven itäpäätyyn. Myönnetyin luvan kertoelmaosassa todetaan, että Pehkijärven happitilanne on ollut kohtalaisen hyvä, mutta aleneva trendi hapen kyllästysasteessa kuvaa rehevöitymisen lisääntyneen vuosien 1999–2016 välisenä aikana. Pehkijärven todetaan myös

olevan voimakkaasti sisäkuormittunut. Tuotannon jatkuessa molemmilla alueilla vielä useita vuosia, vaikutukset tulevat näkymään Mallasojan, Lamminpäänlammin sekä Pehkijärven tilassa.

Maija-Liisansuolle asetetut lähtevän veden pitoisuusrajat ovat kaikki korkeampia kuin Pehkijärven vedenlaatu kyseisten muuttujien osalta on keskimäärin ollut. Kokonaisfosforille asetettu raja-arvo ylittää myös Lamminpäänlammin ennakkotarkkailussa keskimäärin havaitun kokonaisfosforin pitoisuuden. Edellytetyistä vesienkäsittelyrakenteista ja lähtevän veden raja-arvoista huolimatta laskuojaan ja etenkin ylivirtaamakausina myös Lamminpäänlammiin ja Pehkijärveen huuhtoutuu ravinteita ja orgaanista ainesta turvetuotantoalueelta.

Maija-Liisansuon turvetuotannon aloittaminen tulee heikentämään lähinnä laskuojana toimivan Mallasojan ja Lamminpäänlammin tilaa. Lisäksi turvetuotantoalueiden kuormitus tulee pitkällä aikavälillä vaikuttamaan Pehkijärven tilaan heikentävästi ja siltä osin yhdessä hajakuormituksen ja Oksuon pistekuormituksen kanssa vaikeuttamaan vesienhoidon tavoitteiden saavuttamista.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Pehkijärvi yhdistys ry:n esittämä huoli toiminnan vaikutuksista alapuolisiin vesistöihin on perusteltu. Toiminnalle voidaan kuitenkin myöntää ympäristönsuojelulain (527/2014) mukainen ympäristölupa edellytyksellä, että turvetuotantoalueen pintavalutuskentälle asetetaan riittävän korkeat puhdistustehovaatimukset niin, ettei turvetuotanto heikennä Pehkijärven tilaa ja että toiminnan ympäristövaikutusten seuranta on kattavaa. Vesiensuojelutoimenpiteitä turvetuotantoalueella tulee tehostaa, mikäli seuranta osoittaa toiminnan heikentävän alapuolisen vesistön tilaa ja estävän vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden saavuttamista. Valvontaviranomaisella tulee olla mahdollisuus tarkentaa tarkkailusuunnitelmia.

Tammelan kunnan ympäristölautakunta on valituksen johdosta antamassaan vastineessa esittänyt, että alueelta muodostuvien kuivatusvesien käsittelyssä tulee käyttää kaikki käytettävissä olevat menetelmät, jotta alapuolisiin vesistöihin aiheutuva kuormitus jää mahdollisimman pieneksi.

Pehkijärviyhdistys on Natura-2000 alueella pitänyt avoimena jonkin verran avovesialueita niittämällä vesikasvillisuutta kampaajastosta vuosittain. Pienikin veden korkeuden mataloituminen tai kiintoaineen lisäys aiheuttaa sen, että Natura-2000-alueelle ei enää pääse niittämään ja alue kasvaa kokonaan umpeen.

Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä on valituksen johdosta antamassaan vastineessa esittänyt, että sillä ei ole huomautettavaa valituksen johdosta.

Pohjois-Savon ELY-keskuksen kalatalousviranomaiselle ja Tammelan kunnanhallitukselle on varattu tilaisuus vastineen antamista varten. Vastineita ei ole annettu.

Vapo Oy on esittänyt valituksen ja siitä annettujen vastineiden johdosta muun ohella seuraavaa:

Yhdistyksen valitus tulee hylätä. Luvan myöntämisen oikeudelliset edellytykset täyttyvät. Luvan myöntämisestä, kun toimitaan asetettujen lupamääräysten mukaisesti, ei aiheudu sellaisia haitallisia vesistövaikutuksia, jotka voisivat olla esteenä luvan myöntämiselle.

Kuormitus- ja vesistövaikutusarvio on vallitsevan lupakäytännön edellyttämän mukainen. Arviointi suoritetaan koko toiminnan kestolle. Tuolloin on käytettävä edustavien kohteiden useamman kalenterivuoden käsittävän tarkkailujakson keskimääräisten keskiarvoja. Toiminnan arvioidun 40 vuoden keston jokaiselle kalenterivuodelle erikseen arviointi ei ole mahdollinen, koska valuntaolosuhteet ynnä muut sellaiset tekijät eivät ole tiedossa. Ympäristöhallinnon ohjeistuksen mukaan arvioinneissa on käytettävä niitä edustavia valuntatietoja, jotka perustuvat luotettaviin mittauksiin ja ovat käytettävissä.

Laskeutusaltaiden ja pintavalutuskenttien ynnä muut mitoituksista on oikeudellisesti sitomattomat suositukset ympäristöhallinnon ohjeessa "Turvetuotannon ympäristönsuojeluohje". Niissä on riittävällä tavalla huomioitu tiedossa olevat valuntavaihtelut. Ohjeen mukaisia mitoitus suosituksia noudatetaan lupakäytännössä (oikeuskäytäntö), uusien hankkeiden kuten Maija -Liisan suo kohdalla vakiintuneesti.

Mahdollisten häiriötilanteiden varalta on asetettu vakiintunut ja riittävä erityismääräys.

Tarkkailua koskevat määräykset ovat sekä ympäristöhallinnon erikseen antaman ohjeen että lupakäytännön mukaiset, ja tuolloin ne ovat riittävät toiminnan vaikutusten seurannalle.

Lamminpäänlammin vedenlaadusta on esitetty riittävät tiedot lammen vedenlaadullisen tilan selvittämiseksi ja myös vaikutusarvioinnille. Ainespitoisuus ilmoitetaan koko jaksoa koskevana keskiarvona, jolloin yksittäisen näytteen poikkeava tulos ja sen aiheuttanut tilapäinen vaikutukset eivät tule merkitseviksi. Pehkijärven tilasta on hakemuksessa esitetty riittävän pitkältä kestoalta olevat vedenlaatutiedot. Vedenlaatutietoja ei päivitetä hakemukseen annettavan päätöksen antamisajankohtaan saakka, eikä nopeita ja jyrkkiä vaihteluja järvien vedenlaadussa ilmene.

Hakemuksen kuormitus- ja vesistövaikutusarviointi sekä Pehkijärven osalta Oksuon kanssa tehty niin ikään asianmukainen yhteisvaikutusarviointi eivät osoita hankkeista aiheutuvan niin suuria vedenlaadullisia muutoksia Lamminpäänlammissa ja Pehkijärvessä, että ne voisivat olla luvan Maija -Liisan suon turvetuotannolle myöntämisen esteenä.

Energiapoliittisia kysymyksiä ja ilmaston muutokseen liittyviä eri tasoilla esitettyjä tavoitteita ei huomioida ympäristönsuojelulain mukaisessa päätöksenteossa.

Valittajayhdistys ei omista ja hallinnoi vesialueita Lamminpäänlammissa ja Pehkijärvässä. Korvauskysymykset eivät ole yhdistyksen puhevallassa.

Maija -Liisan suon tuotantoala on verrattain vähäinen, joten jo siitä syystä alueelta lähtevä kuormitus ei voi olla suurta ja merkittäviä vesistövaikutuksia aiheuttavaa. Niin sanottu perustaso ja pintavalutus ympärivuotisia ovat riittävät kuormituksen hallitsemiseksi ja vesistövaikutusten rajoittamiseksi. Menetelmät täyttävät parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimukset Maija -Liisan suon olosuhteissa.

Turvetuotannon kuivatusvesien sisältävän kiintoaineen ei ole todettu liettäneen järvialtaiden pohjia ja nostaneen niiden tasoja vastineessa epäillyssä määrin. Pintavalutus on tehokas erityisesti kiintoaineen kiinniottossa. Natura-alue Pehkijärvässä sijoittuu vastakkaiseen päähän kuivatusvesien tulosuuntaan nähden. Maija -Liisan suolta on matkaa Naturan rajalle noin 8,5 km. Maija -Liisan suon turvetuotannosta johtuva Pehkijärven länsipään liettyminen ei ole mahdollista.

Lähtevän veden enimmäispitoisuusrajat kiintoaine 6 mg/l, kokonaisfosfori 70 µg/l ja kokonaistyyppi 1 300 µg/l tullaan säännönmukaisesti auttamaan, jolloin vesistövaikutukset jäävät lupamääräysten mukaan määräytyvää pienemmiksi. Myös edellä mainituille raja -arvoille vaihtoehtoisina asetetut puhdistustehovaatimukset tulevat ennalta arvioiden täyttymään.

Pehkijärvi yhdistys ry on antanut vastaselityksen.

Kysymys on uudesta turvetuotantohankkeesta, jolloin muun muassa päästöjen vaikutusten ennakoarviointiin on todettu sisältyvän aina epävarmuutta. Käytännössä on havaittu, että jokainen pintavalutuskenttä, vaikka täyttäisikin mitoitussuosituksen, toimii omalla tavallaan. Sen rakenne voi toimia todella hyvin tai sitten huonommin. Lisäksi käytännössä on myös koettu hankalaksi se, että jos rakenne osoittautuu huonosti toimivaksi ja se ei täytä sille asetettuja puhdistustehovaatimuksia, toimivuuden parantamiseksi ei ole tarjolla varmoja keinoja. Näin ollen pintavalutuskentän toimivuus sisältää jo lähtökohtaisesti riskin päästö- ja vesistötarkkailun onnistumiselle.

Tehtyjen selvitysten ja mittausten perusteella on havaittu, että rankkasateiden yhteydessä kiintoainepitoisuudet ja päästöpiikit voivat olla erittäin korkealla heti virtaaman noustessa, mutta ne tasaantuvat nopeasti, vaikka veden virta jatkuisi vuolaana. Näin ollen päästömittaus tulisi kyetä ajoittamaan samaan ajankohtaan, kun rankkasade iskee suolle. Tällöin herää kysymys, antaako tuotantovaiheen poikkeustilanteissa esimerkiksi rankkasateiden aikana otettavat ylimääräiset näytteet päästöistä oikean kuvan, jollei niitä kyetä ajoittamaan täsmälleen samaan ajankohtaan sateen kanssa. Käytännössä on myös todettu, että kun turvekenttä on kuivattu, niin rankkasateen vettä on vaikea saada imeytymään siitä läpi. Sade huuhtelee kentän pinnan ja kuivatut turvehiukkaset.

Käytäntö on myös osoittanut, että turvetuotannon vesistö päästöjen arvioinnissa on vaikeuksia ollut erityisesti tulvakausina. Jo nykyisissä ilmasto-

olosuhteissa toimittaessa Vapo Oy on myöntänyt, että ohijuoksutuksiin joudutaan pahimpina tulvakausina turvautumaan ja vettä valuu näin ollen hallitsemattomasti mittareiden ohi. Tätä voidaan pitää riskinä tuotannon päästömittausten ja tulosten oikeellisuutta arvioitaessa.

Tällä hetkellä Suomessa ei ole myöskään käytettävissä riittävästi mittaus- ja tutkimustietoa, kuinka paljon turvetuotannon kuormitus voi aiheuttaa pohjien liettymistä tuotantoalueen alapuolisilla vesistöalueilla. Näin ollen vaikutukset Maija-Liisansuon alapuolisiin vesistöihin ja varsinkin jo rehevöityneeseen Pehkijärveen voivat olla huomattavasti suuremmat, mitä ympäristöluvassa on arvioitu ja mitä Vapo tuo esille omassa vastineessaan. Luvassa myönnetty lähtevän veden pitoisuusrajat ovat kaikki korkeampia, esimerkiksi kokonaisfosfori yli kaksinkertainen mitä Pehkijärven vedenlaatu on kyseessä olevien muuttujien osalta ollut sen seurantahistorian 1973–2019 aikana.

Riskejä pintavalutuskentän puhdistustehon toimivuudelle aiheuttavat muun muassa ennustetut rankkasateet ja niiden aiheuttamat päästöpiikit, jolloin päästömittausten oikeellisuus on kyseenalaista. Myös riski pahimpina tulvakausina ohijuoksutuksista on olemassa. Tätä taustaa vasten on kyseenalaista, onko ylipäätään olemassa toimenpiteitä, joilla pintavalutuskentän puhdistusteho kyettäisiin nostamaan tasolle, jotta turvetuotanto ei heikentäisi järven tilaa. ELY-keskus ei ole myöskään tarkemmin kuvannut keinoja puhdistustehon nostamiseksi.

Lupaperustelujen kohtaa ”hanke ei merkittävästi heikennä Pehkijärven Natura 2000 alueen luonnon arvoja” ei voida pitää uskottavana, koska pitkällä aikavälillä, (arvioitu tuotantoaika 40 vuotta), kuormitus tulee vaikuttamaan Pehkijärven tilaan yhdessä Okssuon pistekuormituksen kanssa, arvioidut sadannan lisäykset kasvattavat kuormitusta ja ei ole käytettävissä riittävästi tutkimustietoa kuormituksen aiheuttamasta pohjien liettymisestä tuotantoalueen alapuolisilla vesistöalueilla.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valituksen

Perustelut

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan ympäristönsuojelulaissa tarkoitetaan ympäristön pilaantumisella sellaista päästöä, jonka seurauksena aiheutuu joko yksin tai yhdessä muiden päästöjen kanssa a) terveyshaittaa, b) haittaa luonnolle ja sen toiminnoille, c) luonnonvarojen käyttämisen estymistä tai melkoista vaikeutumista, d) ympäristön yleisen viihtyisyyden tai erityisten kulttuuriarvojen vähentymistä, e) ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä,

f) vahinkoa tai haittaa omaisuudelle taikka sen käytölle tai g) muu näihin rinnastettava yleisen tai yksityisen edun loukkaus.

Ympäristönsuojelulain 11 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä.

Saman pykälän 2 momentin mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan:

- 1) luonne, kesto, ajankohta ja vaikutusten merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski;
- 2) vaikutusalueen herkkyys ympäristön pilaantumiselle;
- 3) merkitys elinympäristön terveellisyyden, ja viihtyisyyden kannalta;
- 4) sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus;
- 5) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 1 momentin 1, 2, 4 ja 5 kohtien mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveyshaittaa, merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella tai eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Ympäristönsuojelulain 51 §:n (527/2014) 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on 49 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun seurauksen merkittävyyttä arvioitaessa otettava huomioon, mitä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisessa vesienhoitosuunnitelmassa tai merenhoitosuunnitelmassa esitetään toiminnan vaikutusalueen vesien ja meriympäristön tilaan ja käyttöön liittyvistä seikoista.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 momentin 1, 4, 5 ja 6 kohtien mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista, toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa, toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista ja muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Saman pykälän 3 momentin mukaan lupamääräyksiä annettaessa on otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena,

ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet. Päästöraja-arvoa sekä päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Lupamääräyksissä ei kuitenkaan saa velvoittaa käyttämään vain tiettyä tekniikkaa. Lisäksi on tarpeen mukaan otettava huomioon energian ja materiaalien käytön tehokkuus sekä varautuminen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja niiden seurausten rajoittamiseen.

Asiassa saatu selvitys

Maija-Liisansuo on uusi 33,7 hehtaarin suuruinen tuotantoalue, joka sijaitsee Loimijoen vesistön Pyhäjärven valuma-alueeseen kuuluvalla Pehkijärven valuma-alueella (35.933) Tammelan kunnassa noin 12 kilometriä kuntakeskustasta itään.

Kuivatusvedet johdetaan laskuojan 1 kautta Mallasojaan ja sitä pitkin Lamminpäänlammiin ja edelleen Salmenojan kautta Pehkijärveen. Tuotantoalueen osuus Lamminpäänlammen valuma-alueesta (15,75 km²) on noin 2 % ja Pehkijärven valuma-alueesta (213 km²) noin 0,2 %. Pyhäjärven valuma-alueella on Maija-Liisansuon lisäksi 124 hehtaarin suuruinen Vapo Oy:n Okssuon turvetuotantoalue, jonka kuivatusvedet johdetaan Pehkijärveen eteläpuolelta laskevaa Oksjokea pitkin.

Pehkijärven läntinen 136 hehtaarin suuruinen alue kuuluu Pehkijärven Natura-alueeseen (FI0344006), joka on suojeltu lintudirektiivin perusteella (SPA). Alue lukeutuu myös lintuvesiensuojeluohjelmaan. Yhtiön 10.12.2018 aluehallintovirastoon toimitettaman Natura-arvioinnin tarveharkintaselvityksen johtopäätöksiä on arvioitu, että Maija-Liisansuon turvetuotantohankkeesta Pehkijärven Natura-alueeseen kohdistuva vesistökuormitus on niin vähäinen, ettei sillä ole vaikutusta alueen suojeluperusteena olevien lintulajien pesimäympäristöön eikä ravinnonsaantiin. Hanke ei selvityksen mukaan aiheuta Pehkijärven Natura-alueen suojeluperusteina mainittuihin lintulajeihin kohdistuvia todennäköisiä ja merkittäviä vaikutuksia.

Maija-Liisansuon kuivatusvesien käsittelyjärjestelmään kuuluvat sarkaojien lietetaskut, sarkaojapidättimet, padottavalla rakenteella varustettu laskeutusallas, pumppausallas ja ojitetulle rämemuuttumalle rakennettava 2,2 ha:n suuruinen pintavalutuskenttä, jonka osuus valuma-alueestaan on 5,2 %. Pintavalutuskentän turvepaksuus vaihtelee 60–530 cm:n välillä. Pintavalutuskentällä sijaitseviin lähes umpeenkasvaneisiin ojiin tehdään tarvittava määrä ojatukoksia.

Hankealueelta lähtevän veden laatua on selvitetty vuosien 2017–2018 ennakkotarkkailulla kolmelta havaintopisteeltä otetuilla vesinäytteillä (n=20–21). Havaintopaikkojen vesi oli hapanta, tummaa ja runsashumuksista.

Havaintopaikkojen keskimääräinen fosforipitoisuus oli 42–67 µg/l ja typpipitoisuus 1 059–1 258 µg/l.

Lamminpäänlammista vuosina 2017–2018 otettujen ennakkonäytteiden (n=7) perusteella järven vesi oli rehevää tai erittäin rehevää ja veden laadussa oli huomattavaa vaihtelua näytteenottokertojen välillä. Veden keskimääräinen fosforipitoisuus oli suurempi kuin Maija-Liisansuon ennakkohavaintopisteillä.

Pehkijärvi on kapea ja pitkä läpivirtausjärvi ja valtakunnallisesti arvokas lintuvesi. Järven suurin syvyys on 2 metriä ja keskisyvyys 1,5 metriä. Järven länsipään kasvillisuusvyöhykkeet ovat varsin laajoja. Pehkijärven vesi on vuosina 2010–2017 ollut runsashumuksista ja rautapitoisuus on ollut suovaltaiselle valuma-alueelle tyypillinen. Ravinteiden keskimääräisten kokonaispitoisuuksien perusteella vesi on ollut rehevää. Ravinnepitoisuudet ovat kuitenkin vaihdelleet paljon. Pidemmän ajan tarkastelujaksolla (1999–2016) Pehkijärven fosforipitoisuuksissa on ollut laskeva trendi. Pehkijärvi on tarkkailutulosten perusteella arvioitu voimakkaasti sisäkuormittuneeksi, eikä ravinnepitoisuuksien alentuminen ole hidastanut rehevöitymiskehitystä.

Pehkijärven ekologinen tila on luokiteltu vesienhoidon toisella suunnittelukaudella tyydyttäväksi ja kemiallinen tila hyväksi. Pehkijärven yläpuolisen purkuvesistön ekologista tilaa ei ole arvioitu.

Vesistökuormituksen on arvioitu olevan suurimmillaan kuntoonpanovaiheessa ja vähenevän toiminnan aikana ja edelleen toiminnan loppua kohden. Maija-Liisansuon turpeenoton vesistökuormitus on suurimmillaan turvetuotantoalueen laskuojassa ja vähenee Lamminpäänlammissa ja edelleen Pehkijärven luusuassa laimentumisolojen parantuessa. Pehkijärven luusuassa pitoisuuslisäykset ovat vuositasolla saadun selvityksen mukaan pieniä; kemiallinen hapenkulutus ei nousisi lainkaan, kiintoainepitoisuus nousee 0,28 %, kokonaisfosforipitoisuus 0,32 % ja kokonaistyppipitoisuus 0,25 %. Pitoisuuslisäysten ei ole arvioitu vaikuttavan ekologisen tai kemiallisen luokittelun luokkarajoihin, eikä olennaisesti kiihdyttävän järven umpeenkasvua eikä siten vaikuttavan linnuille soveltuvien pesimäalueiden pinta-alaan.

Oikeudellinen arvio ja johtopäätökset

Valituksenalaisessa päätöksessä tuotantoalueen vesienkäsittelyrakenteet on määrätty rakennettaviksi Turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeen (Ympäristöhallinnon ohjeita 2/2015) mitoitusohjeiden mukaisesti ja pintavalutuskenttä on mitoitettu näihin ohjeisiin nähden väljemmäksi. Mitoitusohjeissa on huomioitu myös ylivirtaamat. Hakemussuunnitelmassa esitetyn lisäksi kuivatusvedet on luvassa määrätty johdettavaksi virtaamansäätöpatojen kautta. Kun otetaan huomioon pintavalutuskentän mitoitus ja pintavalutuskentän ominaisuuksista saatu selvitys, ei hallinto-oikeuden näkemyksen mukaan ole erityistä syytä olettaa, että pintavalutuskentän toimintaan liittyisi tavanomaista suurempaa epävarmuutta. Hankealueelta saatavien ennakkotarkkailutietojen perusteella ei ole myöskään

syytä olettaa, että tuotantoalueen kuivatusvesi poikkeaisi merkittävästi tavanomaisesta.

Hallinto-oikeus katsoo, että hakemussuunnitelman mukainen ympärivuotisesti käytössä oleva mitoitusohjeita väljempi pintavalutuskenttä on Maija-Liisansuon olosuhteissa parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimusten mukainen. Kuivatusvesille asetetuilla vesienkäsittelyvaatimuksilla varmistetaan vesienkäsittelyrakenteiden toimivuus parhaalta käyttökelpoiselta tekniikalta edellytettävällä tavalla. Hallinto-oikeus arvioi, että luvassa kiintoaineelle, fosforille ja typelle annetut puhdistustehovaatimukset ja vaihtoehtoiset enimmäispitoisuudet ovat Maija-Liisansuon olosuhteissa riittävät haitallisten vesistövaikutusten estämiseksi, eikä kemiallinen vesienkäsittely ole tarpeen. Mikäli vesienkäsittelyvaatimuksia ei saavuteta, on vesienkäsittelyä tehostettava.

Tulva- ja poikkeustilanteissa vesiä on mahdollista varastoida tuotantoalueelle. Ympäristöluvassa on annettu määräykset rakenteiden kunnossapidosta ja tarkkailusta sekä poikkeustilanteisiin valmistautumisen varalta. Luvassa määrätty vesienkäsittelyvaatimukset käsittävät myös ylivirtaamatilanteet. Hallinto-oikeus tämän perusteella katsoo, että sadannan muutosten johdosta aiheutuva erillinen lisäkuormitusarvio ei ole tarpeen.

Päästöjen ja vesienkäsittelyrakenteiden toimivuuden tarkkailemiseksi on määrätty vakiintuneen turvetuotannon lupakäytännön mukaisesti ympärivuotinen päästötarkkailu. Kevättulvien aikana, rankkasateiden aikana ja poikkeustilanteissa on otettava lisänäytteitä. Luvassa määrätty jatkuvatoiminen virtaamamittaus mahdollistaa virtaaman reaaliaikaisen seurannan ja siten oikea-aikaisen näytteenoton ylivirtaama-aikoina parantaen tarkkailun luotettavuutta. Hallinto-oikeus katsoo, että luvassa määrätty päästötarkkailu on riittävän kattava luotettavaa päästöjen selvilläoloa ja vesienkäsittelyrakenteiden toimivuuden seurantaa varten myös ylivirtaamatilanteissa. Valvovalle viranomaiselle on varattu oikeus muuttaa päästötarkkailusuunnitelmaa tarvittaessa.

Valituksessa on esitetty, että hakemuksen perusteella Lamminpäänlammista vuonna 2018 havaittujen korkeiden ravinnepitoisuuksien vaikutuksia ei ole mahdollista arvioida Pehkijärven tilaan. Hallinto-oikeus toteaa, että hakemuksessa on esitetty kattavat vedenlaatutiedot alapuolisesta purkuvesistöstä ja hankealueelta lähtevästä vedestä. Toiminnan päästöjen vaikutuksia alapuolisten purkuvesistöjen vedenlaatuun on hakemuksessa arvioitu turvetuotannossa vakiintuneen lupakäytännön mukaisella tavalla keskimääräisiin vedenlaatuarvoihin perustuen. Selvityksen mukaan Lamminpäänlammin vesi on laadultaan rehevämpää kuin Pehkijärvessä ja järvien veden ravinnepitoisuuksissa on huomattavaa vuosienvälistä vaihtelua. Pehkijärven keskimääräinen ravinnepitoisuus on viimeisten vuosikymmenien aikana laskenut ja Pehkijärven ekologisessa tilassa ei ole tapahtunut heikkenemistä. Lamminpäänlammen osuus Pehkijärven kokonaisvaluma-alueesta on selvityksen mukaan alle kymmenys. Hallinto-oikeus toteaa, että ravinnepitoisuuksien voimakas ja nopeakin vaihtelu on matalalle rehevöityneille vesistöille tyypillistä muun muassa pohjasedimentistä ajoittain

vapautuvasta sisäisestä kuormituksesta johtuen. Vuonna 2018 havaitut yksittäiset Lamminpäänlammista havaitut korkeat ravinnepitoisuudet eivät hallinto-oikeuden näkemyksen mukaan ole siinä määrin poikkeuksellisia, että erillinen arvio niiden aiheuttamista vaikutuksista Pehkijärven tilaan olisi tarpeen, kun lisäksi otetaan huomioon muulta valuma-alueelta Pehkijärveen tulevien valumavesien laimentava vaikutus.

Asiassa saadun selvityksen perusteella voidaan arvioida, että toiminnan päätöt vaikuttavat alapuolisen vesistön veden laatuun lähinnä purkuoastossa ja vähäisemmissä määrin Lamminpäänlammissa. Pehkijärven toiminnan vaikutukset jäävät tuotantoalueen pienestä valuma-alueosuudesta, kuivatusvesien pitkästä valuntamatkasta ja vesienkäsittelyn tehokkuudesta johtuen ennalta arvioiden kuormitusarvioon liittyvä epävarmuuskin huomioiden vähäisiksi. Hallinto-oikeus arvioi, että vähäisistä vedenlaatuvaikutuksista johtuen päästöillä ei ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia Pehkijärven Natura-alueen suojeluperusteena olevan linnuston elinolosuhteisiin.

Yksittäisessä ympäristölupa-asiansa huomioon otettavana ympäristönsuojelulain 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuna ympäristön pilaantumisena ei voida pitää turvetuotantotoiminnasta tai turpeen käytöstä energiantuotannossa mahdollisesti aiheutuvia vaikutuksia ilmastonmuutokseen, eikä kansallisessa hallitusohjelmassa esitettyjen linjausten ohjausvaikutus vaikuta ympäristönsuojelulaissa säädettyyn lupaharkintaan oikeudellisesti sitovalla tavalla.

Hallinto-oikeus edellä esitetyillä perusteluilla katsoo, että lupamääräykset 1–6 ovat riittävät toimenpiteet toiminnasta aiheutuvien haitallisten vesistövaikutusten rajoittamiseksi, eikä toiminnan päästöistä ennalta arvioiden aiheudu sellaista alapuolisen vesistön pilaantumista tai sen vaaraa, että lupaa ei olisi voitu myöntää. Hallinto-oikeus edellä esitetyn perusteella katsoo, että aluehallintoviraston päätöstä ei siten ole valituksessa esitetyillä perusteilla syytä kumota tai muuttaa.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Tammelan kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 107 §:n 1 momentin mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n perusteella valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **16.5.2022**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Pertti Piippo ja Pirjo Joutsenlahti sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Jaakko Tuhkanen. Asian on esitellyt Jaakko Tuhkanen.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös ja maksu	Pehkijärvi yhdistys ry, oikeudenkäyntimaksu 260 euroa (<i>Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.</i>)
Jäljennös maksutta	Neova Oy Tammelan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen Tammelan kunnan terveydensuojeluviranomainen Tammelan kunnanhallitus Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Kalatalousryhmä, sähköisesti Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Ympäristö ja luonnonvarat, sähköisesti Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Ympäristölupavastuualue, sähköisesti Suomen ympäristökeskus, sähköisesti

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>